

Et sprog til at tale om alt

 Af Malene Bjerre 22. juli 2011 • I kategorien [Klarsprog](#), [religion](#) •

Den Nye Aftale er et forsøg på at udvide det religiøse sprog så traditionen ikke sætter sig så tungt på det at det bliver kvalt

Den Nye Aftale. 528 sider, 169,95 kr.

mere konsekvent udgave. For eksempel hedder det ikke længere at *omvende sig* men at *ændre sit liv* og verbet *at synde* er helt væk.

Hvad siger Paulus? Egentlig?

Bibelselskabets ambition med Den Nye Aftale har været at lave en sprogligt ukompliceret oversættelse der kan læses af folk helt uden kirkelige forudsætninger. Og det er nødvendigt, for hånden på hjertet: Hvem forstår hvad der står i Paulus' brev til menigheden i Rom – her citeret fra den autoriserede udgave?

Men nu er Guds retfærdighed åbenbaret uden lov, bevidnet af loven og profeterne, Guds retfærdighed ved tro på Jesus Kristus for alle, som tror. Der er ingen forskel; for alle har syndet og har mistet herligheden fra Gud, og ufortjent gøres de retfærdige af hans nåde ved forløsningen i Kristus Jesus. Ham gjorde Gud ved hans blod til et sonoffer ved troen for at vise sin retfærdighed, fordi han havde ladet de tidligere synder straffede, dengang han bar over med dem, for i den tid, der nu er inde, at vise sin retfærdighed, så han selv er retfærdig og gør den retfærdig, som tror på Jesus.

Hvad er "synd" og "nåde" – egentlig? Hvad er "Guds retfærdighed"? Hvad er "forløsningen i Kristus Jesus"? Alt det bliver forklaret i Den Nye Aftale:

Men nu har Gud vist hvad der skal til for at han tager imod os, helt uden om Loven. Det kan vi også læse om i Skrifterne. Gud tager imod os når vi tror på Kristus, og det gælder alle. Der er nemlig ingen forskel på folk, ingen lever som Gud vil have det, og alle er langt fra ham. Alligevel tager Gud imod os – som en ren foræring og selv om vi slet ikke har fortjent det. Det sker fordi Jesus Kristus har købt os fri. Gud gjorde Kristus til det offer der skulle forsoner Gud med os. Kristus døde for dem der tror på ham, og det viser hvor storsindet Gud er. Han valgte at se bort fra alt det vi havde gjort, og den overbærenhed kan vi tage som et tegn på at han også i dag frikender dem der tror på Jesus.

Et sprog man ikke ser

Men sproget skal ikke bare være til at forstå. Det skal også tilbageerobes fra den særlige højtidelige og inderlige sfære som det traditionelle kirkesprog placerer det religiøse i. Hvorfor skal folk gå i "hvide klæder", når vi normalt ville tale om tøj? Hvorfor skal kroppen pludselig hedde *legemet*? Hvorfor skal Jesus have sin helt særlige genitivbøjning i *Jesu* når vi ikke synes det er et problem at sige Sofus? Hvorfor skal sproget være helt anderledes end det plejer at være – bare fordi vi taler om tro?

I redaktionsgruppen har vi arbejdet med det mål at oversætte Det Nye Testamente til et sprog der var klart som glas. Sproget skulle ikke gøre opmærksom på sig selv ved at være særlig gammeldags og højtideligt eller ved at bruge

"Nudansk er da vist et meget fattigt sprog," sagde Johannes Møllehave da Den Nye Aftale udkom i 2007. Erik A. Nielsen erklærede ligefrem at nyoversættelsen af Det Nye Testamente var "en katastrofe".

Reaktionerne har nok været særligt stærke da [Bibelselskabet](#) sendte oversættelsen af Det Nye Testamente på gaden i 2007, men bortset fra det får nye bibeloversættelser altid hårde ord med på vejen lige når de udkommer. For det religiøse sprog skal man ikke røre ved. Det skal helst blive ved med at være præcis som det altid har været – med frugtsommelige jomfruer, frelsermænd og Herrens åsyn der hviler på os.

Men et sprog dør hvis det ikke bliver fornyet. Og vel skal det religiøse sprog stadig bruges i højtidelige sammenhænge: ved højmesser, bryllupper og begravelser. Men det skal også kunne bruges til at tale om de store ting i tilværelsen – lige ud af landevejen. Så alle kan være med, uanset om man tror på Gud eller ej, uanset om man er født i Danmark, uanset om man er vant til at komme i kirken.

Her i 2011 er Den Nye Aftale kommet i en ny og endnu

Seneste sprognyheder

19/3	Evolution i sprog: Dovenskab har ændret ord videnskab.dk
30/10	Hvem taler: Kan du høre forskel på menneske og maskine? www.dr.dk
6/3	Dansklærer: Tosprogede børn bliver sprogligt forstømt www.bt.dk
28/2	Flere og flere ordblindede får tur på universitetet - Magisterbladet magisterbladet.dk
22/2	Keeper eller målmand – hvilket ord er bedst? Dansk Sprognævns dsn.dk
28/3	Indigenous languages come from just one common ancestor, researchers say - ABC News (Australian Broadcasting Corporation) www.abc.net.au
27/3	UVic news - University of Victoria www.uvic.ca
26/3	New York Nonprofit Media: Native American nonprofit aims to boost community health by teaching Lakota language nynmedia.com
22/3	Teenage business owner aims to revitalize Blackfoot language globalnews.ca
19/3	Language revival preserving history www.smh.com.au

FLERE NYHEDER >>>

Verdens sprog på Sproguseet.dk på et større kort

Mere i kategorien 'Klarsprog'

Godt sprog giver tilfredse kunder
Virker sprogpoltikken?
Slut med cancellistil i Norge?
Dagens nyheder i et letlæst sprog

Mere i kategorien 'religion'

Biblijen på borrijnholmsk
Ikke så ny at det gør noget: Norges nye Bibeloversættelse
Standardisering af kurdisk
Bibelsk billedsprog i dansk og russisk

Nye kommentarer

Maj-Britt Kent Hansen til 1

Ruben Schachtenhaufen til Er det forkert at splitte sammensatte ord?

Niels Larsen-Ledet til Er det forkert at splitte sammensatte ord?

indforståede ord og udtryk man kun bruger i kirkelige sammenhænge. Det er et ord som "herliggørelse", "barmhjertighed", "forkyndelse" og "at vidne om". Vi ville bruge de ord danskerne i al almindelighed bruger når de taler om alle mulige dagligdags emner. Til det formål har vi blandt andet googlet til den store guldmedalje. Siger man for eksempel omskæring eller omskærelse på nudansk? Tja, første side på "omskærelse" viser hits fra islamstudie.dk, jesusnet.dk, kristendom.dk og adamogeva.dk. "Omskæring" giver svar fra jp.dk, netdoktor, videnskab.dk og politiken.dk. Så har vi fået vores svar.

Det er ikke fordi vi vil udrydde det særkirkelige sprog. Det er hurtigt, nemt og præcis at bruge sit fagsprog over for andre der også kender det. Men hvis man vil tale til folk der ikke er medlem af klubben, er det nødvendigt også at kunne bruge andet end det.

Det gode, stærke og modstandsdygtige sprog er bredt og mangfoldigt. Hvis kerneordene i kristendommen – ord som nåde, synd og barmhjertighed – skal overleve, skal de forklares. Den Nye Aftale svækker altså ikke traditionens sprog, men styrker det.

Når den autoriserede oversættelse taler om:

At vidne

Herlighed
En retfærdig mand
Salig
Ve den der ...
Jesu legeme
Barmhjertighed
Forbarm dig over os
Angre
Til ihukommelse af mig
Testamente
Evangelium
Åbenbaringen
Åbenbare
Herberg
Jomfru
Guds nåde
Vandre
Befale
Utugt
Kødet
Skøge

bruger Den Nye Aftale udtryk som:

at fortælle om Jesus (og være parat til at ofre sit liv for det)
guddommelighed
en der gør det Gud vil have
heldig
Stakkels den der ...
Jesus' krop
hjælp, omsorg
hjælp os
fortryde
så I husker det jeg har gjort
aftale
fortælling
afsløringen
afsløre/vis
kro
ung pige
en gave, noget vi får uden at gøre os fortjent til det
gå
sige at nogen skal gøre noget
rystende seksuel opførsel, gå på bordel
det jordiske liv/drifterne
prostitueret

Gamle og nye bibelord. Det er faktisk overraskende svært at lave sådan en liste fordi oversættelsen ikke er konkordant. Ord som "ære", "vanhellige" og "herliggøre" oversættes på mange forskellige måder, afhængigt af konteksten. Det er i langt højere grad hele sprogtonen der er anderledes, fx "Frygt ikke! Se, jeg forkynder jer en stor glæde, som skal være for hele folket", som i Den Nye Aftale bliver til "I skal ikke være bange, for jeg kommer med en god nyhed. Den vil blive til stor glæde for folk."

Manden på marken og konen i køkkenet

Sprog er magt. Dem der definerer og behersker sprogekoden i en bestemt sammenhæng, er dem der bestemmer, hvem der må få adgang til denne sammenhæng. Det var det der fik Luther til at oversætte Det Nye Testamente til tysk, så manden på marken og konen i køkkenet også kunne læse den. Så kunne de nemlig selv forstå den og behøvede ikke tage udlægingerne fra kirkens magthavere for gode varer.

At sprog er magt, gælder for alle fagområder. Det er i den erkendelse at det offentlige sender medarbejderne på kursus for at lære dem at tale så folk kan forstå det. I Skat taler man for eksempel ikke længere om 'skatteansættelse' men 'grundlaget for din skat', og det hedder ikke mere 'henstand' men 'du kan vente med at betale'.

Der er mange grunde til at kirken bør tage del i denne udvikling. Det er svært at insistere på et klubsprog der kræver medlemskab, når man er offentligt finansieret og har en politisk særstatus der giver den danske befolkning en berettiget forventning om at kunne forstå hvad der bliver talt om.

Men det er da især helt galt at en tro hvis grundtankegang er at Gud blev menneske for at nå ud til alle, igennem sproget opstiller forventninger og krav. Hvis man vil være med her, skal man gøre sig fortjent til det. Faktisk en helt ukristelig tankegang efter min mening.

Juleevangeliet

Tre oversættelser af juleevangeliet: de autoriserede oversættelser fra 1907 og 1992 og nudanskoversættelsen fra 2011.

1907	1992	2011
Men det skete i de Dage, at en Befaling udgik fra Kejser Augustus, at al Verden skulde skrives i Mandtal. (Denne første Indskrivning skete, da Kvirinius var Landshøvding i Syrien.) Og alle gik for at lade sig indskrive, hver til sin By. Og ogsaa Josef gik op fra Galilæa, fra Byen Nazareth til Judæa til Davids By, som kaldes Betlehem, fordi han var af Davids Hus og Slægt, for at lade sig indskrive tillige med Maria, sin trolovede, som var frugtsommelig. Men det skete, medens de vare der,	Og det skete i de dage, at der udgik en befaling fra kejser Augustus om at holde folketælling i hele verden. Det var den første folketælling, mens Kvirinius var statholder i Syrien. Og alle drog hen for at lade sig indskrive, hver til sin by. Også Josef drog op fra byen Nazaret i Galilæa til Judæa, til Davids by, som hedder Betlehem, fordi han var af Davids hus og slægt, for at lade sig indskrive sammen med Maria, sin forlovede, som ventede et barn. Og mens de var dér, kom tiden, da hun skulle føde; og hun fødte sin søn,	På den tid gav Kejser Augustus ordre til at der skulle holdes en folketælling i hele Romerriket. Det var den første folketælling der blev holdt mens Kvirinius var guvernør i Syrien. Alle skulle rejse hjem for at blive registreret i den by deres familie kom fra. Det gjaldt også Josef, der rejste fra byen Nazaret i Galilæa til Betlehem i Judæa. Det var Davids by, og Josefs familie nedstammede direkte fra David. Josef blev skrevet på folketællingslisten sammen med sin forlovede Maria. Hun var højgravid

william fich til Jødiske efternavne

Jens Michael Kofod-Hansen til Nytårsfortsæt

Jens Michael Kofod-Hansen til Nytårsfortsæt

Herluf Hansen til Ded borrijnholmska mäled

Arturo til Hebraisk: Et genoplivet sprog eller et nyt sprog?

Yunus til Two Turkish Loanwords in Swedish

Sonstige til Den Danske Ordbog på nettet

Artikler om

aktuelle sprog Alfabeter Anmeldelser arabisk

Biblen bogstaver børn Danmark **Dansk** Dialekter

engelsk esperanto Formidling fransk identitet

konsonanter Medier modersmål Musik Navne norsk **Ord**

ordbøger ordforråd oversættelse Plansprog religion

romanske sprog russisk Sjøv skriftsprog sprogdød Sproggeografi

sprogkort **Sprogpolitik** sprogteknologi

svensk truede sprog tv tyrkisk tysk **Udtale**

Underholdning video vokaler

Arkiv	Resources
juli 2018	Ethnologue: Languages of the World
juni 2018	Forvo – All the Words in the World. Pronounced.
maj 2018	LL-Map: Language and Location
april 2018	Minority Rights Group
marts 2018	OmniGlot. Writing Systems and Languages of the World
februar 2018	UNESCO Atlas of the World's Languages in Danger
januar 2015	World Atlas of Linguistic Structures (WALS)
december 2014	
november 2014	
maj 2014	
marts 2014	
februar 2014	
oktober 2013	
august 2013	Bogstavlyd
marts 2013	Dansk sprognævn
januar 2013	Den danske ordbog
december 2012	Dialekt.dk
november 2012	dk.kultur.sprog
oktober 2012	Korpus.dk
september 2012	Nye ord i dansk på nettet (NOID)
juli 2012	Ordbog over det danske sprog
juni 2012	Ordned. Dansk sprog i ordbøger og korpus
maj 2012	Sproget.dk
april 2012	Svenska Akademien
marts 2012	Ø (Schwa.dk)
februar 2012	
januar 2012	
december 2011	
november 2011	
oktober 2011	
september 2011	
august 2011	
juli 2011	
juni 2011	
maj 2011	
april 2011	
marts 2011	
februar 2011	
januar 2011	
december 2010	
november 2010	

blev Tiden fuldkommet til, at hun skulde føde. Og hun fødte sin Søn, den førstefødte, og svøbte ham og lagde ham i en Krybbe; thi der var ikke Rum for dem i Herberget.

den førstefødte, og svøbte ham og lagde ham i en krybbe, for der var ikke plads til dem i herberget.

med sit første barn, og mens de var i Betlehem, fødte hun sin søn. Hun pakkede ham godt ind og lagde ham til at sove i en foderkrybbe i en stald, for der havde ikke været plads til dem andre steder.

Juleevangeliet illustrerer fint berettigelsen af de to forskellige typer oversættelser: Den autoriserede oversættelse er traditionel og stemningsfuld og passer perfekt til julelys og lugt af gran i kirken juleaften. Den Nye Aftale forklarer bedre hvad Josef og Maria skal i Betlehem, og giver nærhed til Maria og den helt exceptionelle situation hun står i.

oktober 2010
september 2010
juni 2010
maj 2010
april 2010
marts 2010
februar 2010
januar 2010
december 2009
november 2009
oktober 2009
september 2009
august 2009
juli 2009
juni 2009
maj 2009
april 2009
marts 2009

Malene Bjerre, journalist, cand. mag.
Sprogvaske.dk

Læs også:

1. [Hvilke dyr kan tale eller forstå sprog?](#) Det korte svar er: Kun mennesker. Andre dyr bruger ikke sprog. Men, siger du nu, er der ikke nogen dyr der kommer tæt på sprog? Er der ikke dyr der...
2. [Hebraisk: Et genoplivet sprog eller et nyt sprog?](#) De 22 bogstaver (plus 5 særlige slutformer) i det hebraiske alfabet (tillige med deres talværdi). Læses fra højre til venstre. Der er ingen vokaler, hebraisk er et konsonantalfabet i lighed...
3. [Koptisk sprog: Et egyptisk og kristent symbol](#) Blandt protestskiltene på Tahrir-pladsen i Cairo var der plakater med tegninger af korset i halvmånen. Dette symbol blev allerede brugt under revolutionen mod den britiske kolonimagt i Egypten i 1919...
4. [Bibelsk billedsprog i dansk og russisk](#) Udtryk fra Bibelen sniger sig hyppigt ind i moderne sprogbrug, fx bære frugt, gribe i egen barm eller skille færene fra bukkene. I kraft af kristendommen, som er den mest...

Tagget med: [betydning](#), [Biblen](#), [forståelse](#), [klarsprog](#), [kristendom](#), [Ord](#), [oversættelse](#), [religion](#)

2 kommentarer

Roselil

18. august 2011 • 16:28

Spændende initiativ og fin artikel, men hvorfor "Jesus' krop" og ikke blot "Jesus krop", når vi nu ikke bruger genitiv apostrof i nudansk retskrivning?

Svar

Malene Bjerre

21. august 2011 • 08:08

Vi bruger ikke genitivapostrof på dansk – medmindre ordet i sig selv ender på s (eller x eller z). Det hedder altså Andreas' bil, Marx' teori og derfor også Jesus' krop.

Svar

Skriv en kommentar

Navn (kræves)

E-mail (kræves)

Hjemmeside

Send mig en e-mail når der kommer flere kommentarer.